RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Een nieuwe systematiek voor het programmeren van investeringen, meerjaren investeringsplan (MIP).

AANLEIDING

In de afgelopen jaren bleek de planning van het investeringsprogramma van onze gemeente te optimistisch, waardoor de realisatie vaak achterliep op de verwachtingen van het gemeentebestuur. Het financiële gevolg was dat de kapitaallasten in de begrotingen te hoog werden geraamd. Het provinciebestuur, dat toezicht houdt op de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente, heeft enige jaren geleden het standpunt ingenomen dat de begroting van Westland gestoeld moet zijn op een realistisch investeringsprogramma.

Daarom heeft het college in het College Werk Programma 2022- 2026 het volgende opgenomen: " *Belangrijk onderdeel van de 'nieuw voor oud' discussie is het maken van keuzes in de investeringen die we willen doen. Al jarenlang begroten we veel meer investeringen dan we kunnen waarmaken. Enerzijds willen we ons werkelijk te realiseren investeringsvolume in de komende jaren vergroten, anderzijds zullen we veel minder moeten begroten dan we de afgelopen jaren hebben gedaan".*

Dit voorstel betreft de realisatie van deze ambitie.

DOELSTELLING

Te komen tot een realistisch investeringsprogramma zowel voor wat betreft de financiële haalbaarheid als de uitvoerbaarheid in relatie tot de capaciteit van de organisatie

ARGUMENTATIE

1. De nieuwe systematiek geeft invulling aan de ambitie uit het College Werk Programma realistisch te begroten.

Het college heeft in het College Werk Programma 2022- 2026 het volgende opgenomen: " Belangrijk onderdeel van de 'nieuw voor oud' discussie is het maken van keuzes in de investeringen die we willen doen. Al jarenlang begroten we veel meer investeringen dan we kunnen waarmaken. Enerzijds willen we ons werkelijk te realiseren investeringsvolume in de komende jaren vergroten, anderzijds zullen we veel minder moeten begroten dan we de afgelopen jaren hebben gedaan".

Voor de totstandkoming van een realistisch investeringsplan zijn dit jaar alle lopende en potentiële investeringen beoordeeld op de volgende aspecten:

- Realistische planning en fasering
- Realistische investeringsbedragen
- Passend bij beschikbare capaciteit
- Wettelijk/ niet wettelijke taak
- Afhankelijkheden derden
- Dekkingsbronnen (o.a. rijksbijdragen, gesloten circuit en bijdragen derden)
- Noodzaak investering, onder meer aan de hand van inspectierapporten.

Deze doorlichting leidde er toe dat de planning, de fasering en de benodigde investeringsbedragen van de lopende investeringen in de meeste gevallen moesten worden bijgesteld. Daarom wordt aan de raad voorgesteld om niet alleen kredieten te autoriseren voor nieuwe investeringen, maar ook voor alle lopende investeringen die aan het einde van 2023 nog niet zijn voltooid.

In aanvulling hierop is een nieuwe systematiek ontwikkeld die bijdraagt aan een transparante en realistische investeringsplanning, tevens passend bij de financiële mogelijkheden en de uitvoerings-capaciteit: het Meerjaren InvesteringsPlan (MIP Nieuwe Stijl).

Het MIP Nieuwe Stijl geeft invulling aan de volgende principes:

1. geen plan = geen investeringskrediet
2. capaciteit en geld zijn altijd in samenhang
3. twee wensen/projecten of meer = één integraal project
4. realistisch programmeren = keuzes maken
5. voortgang bewaken per project via maandelijkse voortgangsrapporten
6. bestuurlijk rapporteren en bijstellen bij officiële P&C momenten
7. MIP planningshorizon uitbreiden van 4 jaar naar 10 tot 20 jaar
8. uniforme inrichting van planning, sturing, financiële verwerking en verantwoording
9. Voor investeringen > 250.000 euro , die geen onderdeel vormen van een door de raad vastgesteld beheerplan of geen vervangingsinvesteringen zijn, een separaat door het college voor te leggen kredietvoorstel te autoriseren. 2.5. Het budgetrecht van de raad krijgt meer vorm door deze nadere invulling van artikel 6 van de financiële verordening Gemeente Westland. Vanzelfsprekend ontvangt de raad ook een separaat voorstel voor de autorisatie van een krediet en de financiële dekking, indien het een investering betreft die geen onderdeel uitmaakt van het voorliggende meerjaren investeringsplan.

Het MIP Nieuwe Stijl bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Lopende Investeringsplan-A (LIP-A)
2. Lopende Investeringsplan-B (LIP-B)
3. Pré meerjaren InvesteringsPlan (PIP)

1. **LIP-A (bijlage 1)**
   Betreft projecten met gevoteerde (= door de raad geautoriseerde) investeringskredieten (m.i.v. 13 december), die voldoen aan één of meerdere van onderstaande criteria en kenmerken:
   - de realisatie is gestart
   - en/ of de gunning is gereed
   - en/ of het bestek is gereed.
   - en is uitvoerbaar binnen de beschikbare capaciteit
   - en de uitvoering is voorzien vanaf het eerste begrotingsjaar (jaar = t)
   - en de kapitaallasten zijn verwerkt in de vastgestelde begroting en in het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP)
   - ARP 3 (Realisatiefase) en ARP 4 (Beheer- en onderhoudsfase)

2. **LIP-B (Algemeen)**
   Betreft projecten, die voldoen aan één of meerdere van onderstaande criteria en kenmerken:
   - de bestemmingsplanprocedure loopt nog
   - en / of de vergunningen o.a. bouw of het saneren is nog niet gereed
   - en / of het ontwerp en het bestek zijn nog niet gereed
   - en is uitvoerbaar binnen de beschikbare capaciteit
   - en de uitvoering is voorzien vanaf het tweede begrotingsjaar (jaar = t+1)

   Binnen LIP-B heeft het college impliciet drie subcategorieën aangebracht

   LIP-B1 (bijlage 2)
   - gevoteerde (= door de raad geautoriseerde) investeringskredieten (m.i.v. 13 december)
   - de kapitaallasten zijn verwerkt in de vastgestelde begroting en in het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP)
   - ARP 3 (Realisatiefase) en ARP 4 (Beheer- en onderhoudsfase)

   LIP-B2 (bijlage 3)

- nog geen gevoteerde (= door de raad geautoriseerde) investeringskredieten
- autorisatie van kredieten worden middels separate voorstellen aan de raad voorgelegd
- de kapitaallasten zijn verwerkt in de vastgestelde begroting en in het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP)
- ARP 3 (Realisatiefase) en ARP 4 (Beheer- en onderhoudsfase)

LIP-B3 (bijlage 4)
- geen gevoteerde (= door de raad geautoriseerde) investeringskredieten
- de kapitaallasten zijn niet verwerkt in de vastgestelde jaarschijf van de begroting en in het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP)
- ARP 0 (Beleidsontwikkelingsfase), ARP 1 (Verkenningsfase) en ARP 2 (Studiefase)

3. *PIP (bijlage 5)*
   Betreft de overige in voorbereiding zijnde projecten die voldoen aan één of meerdere van onderstaande criteria en kenmerken:
   - er is een voornemen en een plan c.q. er wordt gewerkt aan een plan
   - en /of investeringen die op langere termijn nodig zijn voor het in stand houden van de kapitaalgoederen of voor de uitvoering wettelijke taken.
   - geen gevoteerde (= door de raad geautoriseerde) investeringskredieten
   - de kapitaallasten zijn niet verwerkt in de vastgestelde begroting en in het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP)
   - ARP 0 (Beleidsontwikkelingsfase), ARP 1 (Verkenningsfase) en ARP 2 (Studiefase)

Door de inrichting van de nieuwe systematiek (MIP Nieuwe Stijl) is er geen aansluiting met het investeringsplan 2023 (MIP ouder stijl). Het voorliggende MIP 2024 is derhalve een 0-punt en daarom wordt voor alle investeringen (nieuwe en lopende) aan de raad voorgesteld het benodigde investeringskrediet te autoriseren.

2.1 en 2.2
Met de vaststelling van het investeringsplan wordt ten eerste duidelijk welke investeringen kunnen uitgevoerd binnen de beschikbare uitvoeringscapaciteit en financiële middelen. Ten tweede wordt duidelijk voor welke investeringen het college de voorbereidingen treft.

1. Uitvoering van de investeringen die zijn opgenomen in bijlage 1 en bijlage 2;
2. uitvoering van de investeringen die zijn opgenomen in bijlage 3, nadat de daarvoor benodigde kredieten zijn gevoteerd op basis van separate voorstellen die op een nader moment aan de worden voorgelegd.
   - 10-B-02 Wateringen-Noord
   - 10-B-03 Hoogvlieger
   - 10-B-04 Expeditie
   - 10-B-05 ISW Irenestraat
   - 12-B-01 Sportpark Verburch
   - 13-B-02 Gemeentewerven noodzakelijke maatregelen.
3. voorbereiding van de investeringen die zijn opgenomen in bijlage 4 en bijlage 5. Besluitvorming over de uitvoering van deze investeringen vormt onderdeel van de integrale afweging bij de voorjaarnota 2024. Tenzij, vanwege spoedeisendheid, eerdere besluitvorming nodig is.

2.3
Het budgetrecht van de raad krijgt vorm door het vaststellen van de begrotingswijziging voor de investeringen in bijlage 1, bijlage 2 en bijlage 3.
De onderstaande begrotingswijziging betreft de kapitaallasten van het MIP Nieuwe Stijl, waarin de nieuwe investeringen en lopende investeringen (bijlagen 1,2,3) zijn opgenomen.
Om met de nieuwe systematiek te kunnen starten, wordt hiermee een nieuw 0-punt worden gecreëerd.

Begrotingswijziging		nr. 24002						
Mutatie programma's:	dienstjaar 2024		dienstjaar 2025		dienstjaar 2026		dienstjaar 2027	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
01 Ruimtelijke ordening								
02 Volkshuisvesting								
03 Gebiedsontwikkeling								
04 Mobiliteit en economie								
05 Zorg, welzijn en cultuur								
06 Openbare orde en veiligheid								
07 Sport, onderwijs en recreatie								
08 Openbare ruimte								
09 Politiek en bestuur								
10 Financiën en alg. dekkingsmiddelen	-48.000		1.118.000		1.720.000		2.948.000	
11 Organisatie en overhead								
- Saldo baten en lasten	**48.000**		**-1.118.000**		**-1.720.000**		**-2.948.000**	
Totaal programma's								
Mutaties reserves:								
12 Reserves								
Totaal								

2.4
Het budgetrecht krijgt vorm door de autorisatie van de kredieten voor de investeringen in bijlage 1 en bijlage 2.

Dit is het benodigde krediet voor de investeringen waarvan de uitvoering start na 1 januari 2024 en voor de lopende investeringen waartoe eerder is besloten, waarvan de uitvoering doorloopt na 1 januari 2024. De verevening met de geautoriseerde kredieten voor lopende investeringen vindt plaats bij de jaarafsluiting 2023.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

1) De opgenomen kredieten voor lopende investeringen wijken af van de kredieten die de raad daar eerder voor heeft geautoriseerd. Dit is een gevolg van de integrale doorlichting die is uitgevoerd.
2) De projectnamen van het MIP Nieuwe Stijl komen niet overeen met de projectnamen die in het MIP 2023 zijn opgenomen. Dit is een gevolg van de overgang naar het MIP Nieuwe Stijl.

FINANCIËN

Begrotingswijziging		nr. 24002						
Mutatie programma's:	dienstjaar 2024		dienstjaar 2025		dienstjaar 2026		dienstjaar 2027	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
01 Ruimtelijke ordening								
02 Volkshuisvesting								
03 Gebiedsontwikkeling								
04 Mobiliteit en economie								
05 Zorg, welzijn en cultuur								
06 Openbare orde en veiligheid								
07 Sport, onderwijs en recreatie								
08 Openbare ruimte								
09 Politiek en bestuur								
10 Financiën en alg. dekkingsmiddelen	-48.000		1.118.000		1.720.000		2.948.000	
11 Organisatie en overhead								
- Saldo baten en lasten	**48.000**		**-1.118.000**		**-1.720.000**		**-2.948.000**	
Totaal programma's								
Mutaties reserves:								
12 Reserves								
Totaal								

COMMUNICATIE

EXTERN OVERLEG

VERVOLGTRAJECT

Na autorisatie van de kredieten wordt uitvoering gegeven aan het meerjaren investeringsplan

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

M.L.M. Weerts B.R. Arends